

MŰVÉSZET

Kiállítás a Hungária-szállóban

Festmények kiállításáról kell beszámolnunk, amelyet a Hungária-szálló emeleti nagytermében a Szegedi Képzőművészeti Egyesület nevében rendeztek meg. Nem tudjuk dicsérni a kiállítók nagyrészt, azokat az ambiciózus festőket, akik vásznak és festéket nem kimélve, festégettel töltik szabadidejüket. Természetesen nem általánosítunk, mert van a kiállítók között néhány jobbsorsa érdemes festőművész is. De a legtöbbje sajnós, nem képviseli a szegedi színvonalat. A Szegedi Képzőművészeti Egyesületnek — ha van ilyen — nem szabad elfelejtenie, hogy ebben a városban festett Károlyi, Nyilasy, Szőry, Heller és ebben a városban ma is él néhány prominens művész, akiknek neveit azonban ezen az úgynevezett kollektív kiállításon nem látjuk.

Tizenegy városból gyűjtötték össze a festményeket, de természetesen maradtunk elsősorban a szegedi festők műveinél. Ezek közül Parobek Alajos, Erdélyi Mihály, Dinnyés Ferenc, Csizmazia Kálmán és Tápay Lajos képeit szívesebben látnánk volna együttes kiállításon, míg a többi, úgynevezett szegedi festő ha már fest, jobban tenné, ha csupán saját szórakoztatására festene s ne terhelne a műveivel a nagyközönséget.

A vidékiek közül csak Záhorszky Oszkár (Szentgotthárd) nevét érdemes megemlíteni, akinek rajzkészsége figyelemre méltó. A keszthelyiek és nádorvárosi helyiek még nem érték el az igazi nívót, de a kiállítók közül mindenesetre kitűntek. Nem akarunk érzékenységet bántani, de meg kell ismételnünk azt, hogy festeni nem kötelező senkire nézve sem! És ne nyúljon eszébe az, aki csak önmagát fenyegeti Elég szomorú lenne, ha ez a kiállítás akár csak egyetlen embert is megtevesztene, mert hangszorozzuk, hogy nem ez a szegedi pikúra! Az a néhány optimista, aki a kiállítók közül magát festőművésznek képzel, olyan árákat írt egy-egy vászra alá, hogy azért már jó képet is lehetne vásárolni Szegeden... (—y.)

TÖZSDE

Budapesti értéktőzsdézárás. A hét első üzletnapján barátságos alaphangulat mellett jól tartott irányzattal nyitott a tőzsde. A forgalom a megszokottnál valamivel élénkebb volt és az üzlet legnagyobbbrészt a bankértékek, valamint a vasipari részvények piacán bonyolódott le. Az árák általában változatlanok. Magyar Bank 96,5, Hitelbank 136,5, Nemzeti Bank 432 —, Magyar Kender 74,1, Szegedi kenderfontógyár 311,75.

Zürichi devizazárás. Páris 6,025, London 17,32, Newyork 431 —, Brüsszel 69,25, Madrid 39,75, Amsterdam 229,37,5, Berlin 172,55, Szófia 5,37,5, Bukarest 237,5.

A Magyar Nemzeti Bank hivatalos valutaárfolyamai: Szlovák kor. 11,45 — 11,75, líra — —, svájci frank 70,60 — 80,60, svéd kor. 71,70 — 82,70.

Budapesti terménytőzsdézárás. Csekély forgalom mellett az árák változatlanok.

Egy sokgyermekes apa szombat délután 5 darab

kenyér- és lisztjegyét elvesztette

A Bokor utcában. Becsületes megtalálta 50 P. italomban részesül. Bokor utca 10. szám. SCHWARCZ.

SZINHÁZ

A klasszikus próza üztetrek is jobb, mint az operett

Beszélgetés Both Béla főrendezővel a Szentivánéji álom felújítása előtt

Két nap választ el Shakespeare Szentivánéji álom című tündérajátékának szerdai felújításától és a színház padon már előadásszerű főpróba folyik teljes díszlettel, jelmezekkel. Most éppen Puck, a pajkos Robin pajtás üzi bajkeverő játékát, a legnagyobb kétségbe taszítva az athéni szerelmeket, majd összezsáporodik a függöny és a próba szünetében módunk van rövid beszélgetést folytatni Both Bélával, a szegedi színház fiatal, nagy tudású rendezőjével arról a lelkes, szép és eredményes munkáról, amely Szegeden már második éve folyik a klasszikusok megszólaltatása érdekében éppen az ő kezdeményezése révén.

A főrendezőnek ezer a dolga díszletmesterrel, kellékessel, szabóval van megbeszélni valója a nagy bemutatóra való készülődés lázában, de pár percre ki tudja magát szakítani ebből az elfoglaltságból és már beszél is szívügyéről, a szegedi klasszikus előadásokról.

— Meggyőződése — mondja —, hogy ha a közönség megfelelő interpretálásban kapja a klasszikusokat, sokkal több örömet lel bennük, mint a kevésbé értékes, bár talán első pillantásra szórakoztatóbb színpadi művekben. A hangsúly a megfelelően van. Teljesen érthető, hogy a közönség sok helyütt sokáig idegenkedett a klasszikusoktól, mert olyan előadásban kapta azokat, amelyek nemhogy megkedveltették volna vele, de egyenesen elriasztották tőle.

— Mi a feladata a vidéki színháznak a klasszikus színpadi művek műsorátüzése és megismertetése körül? — kérdezzük a főrendezőt.

— A vidéki színháznak joga és kötelessége — mondja —, hogy vállalja azokat a feladatokat, amelyeket a fővárosban az Operaház, a Nemzeti Színház és a magán-színházak együttesen teljesítenek. Lehetetlen egyensúlyt előlódás volt az, hogy a vidéki színházak egész műsorukat, sőt azt lehet mondani, egész kasszájukat pont a legsejtésebb műfajra, az operettre bázisozták és az opera, valamint a klasszikus próza csupán rájuk kényszerített terhet jelentett számukra, amit azért vállaltak, hogy valamivel kiszurják a hatóság szemét a szubvenció ellenében. A szegedi tavalyi év tapasztalatai azt mutatják, hogy az opera és a klasszikus próza legtöbb esetben még üzletnek is jobb, mint az operett, nem is beszélve arról a nevelő hatásról, amit vele a közönség körében a színészek szempontból el lehet érni.

— Tavaly hat klasszikus prózai művet újítottunk fel, vagy mutattunk be, az idei műsortervbe nyolc darab van felvéve. Ebből egy, Az ember tragédiája már lement, most következik a Szentivánéji álom. Az idei ciklus összeállításánál az volt a törekvésünk,

hogy lehetőleg minden dráma körképviselve legyen benne.

Arról kérdezzük ezután a főrendezőt, mi a tapasztalata, hogyan fogadta a közönség ezeket a klasszikus előadásokat.

— A legörvendesebb tapasztalat volt számomra — mondja lelkesen —, babona az, hogy a klasszikus színpadi mű csak a legszűkebb intelligencia számára jelent gyönyörűséget, üdülést, szórakozást. Akik jelen voltak, az Ahogy tetszik tavalyi és Az ember tragédiája idei munkáslőadásán, vagy vasárnap délutáni előadásain, azok be fogják látni ennek a szőlamnak a tarthatatlanságát. Persze, ha úgy játsszák ezeket a darabokat, hogy egy fillért sem áldoznak rájuk s csak három, vagy négy próbát tartanak belőlük, a színészek dadognak s a rendező maga sincs tisztában azzal, mit akar, akkor senki se csodálkozzék, hogy a klasszikus előadás egyenlő a bukással.

— Igenis, nemcsak lehet, de egyenesen szükség van rá, hogy az aiasosnyabb életmódon élő néposztályok is lássák és hallják a klasszikusokat. Egyáltalán nem fenyeget az a veszély, hogy nem értik meg. Mert például, nem tudom elképzelhető-e érthetőbb komikum, mint a Szentivánéji álomban a kézművesek komikuma.

— Felbecsülhetetlen az a szolgáltatás, amit a szorosabb értelemben vett színjátszás nyer a klasszikusok előadása által. Azok a színészek, akik kötik szerződésükben, hogy csak operettben lépnek fel, (hála Istennek; Szegeden ilyen színész nincs), hogyan fejlődhetnek, amikor egész szezonon keresztül a leggyűgyőbb szöveceket és a legértelmetlenebb slágerszövegeket kell előadniok.

A Szentivánéji álom jelenlegi színpadraállításáról kérdezzük ezután Both Bélát. Tudomásunk szerint évekkel ezelőtt Budapesten a Margitszigeten és a Nemzeti Színházban résztvevő a darab rendezésében. Milyen eltérés lesz vagy lesz-e egyáltalán a jelenlegi szegedi előadás ezekről a beállításokról?

— Nemi eltérés végrehajtását szükségnek láttam — mondja —, még pedig visszatérésképpen az eredeti mű irányába. Ezekben a régi előadásokon Puck monológja a darab elején hangzott el, most visszakerült eredeti helyére. A szövegváltoztatásokat töröltük és mindenütt visszaállítottuk Arany János eredeti fordítását. Az első és az utolsó felvonás interiőrben, a királyi palota belsejében játszódik, eltérően amattól, ahol a palota előtt játszották. Erre utasít az eredeti instrukció, de az a kézenfekvő utalás is, hogy a középső rész erdejének, a természet szabadságának ábrázolása így sokkal jobban kiugrik a műből. A mű cselek-

ÉRTESEM

ugy az én, valamint a Balla Kálmán vendégeit, hogy az Oroszlán utca 6. szám alatti italmérését átvettem és folyó hó 3-án megnyitottam. — Szíves pártfogást kér. — Tisztelettel JÓZSA JÁNOSNE kocsmáros.

ménye három síkon történik; udvari emberek, tündérek, kézművesek síkján. A királyi pár és a szerelmesek kötött szövegnek megfelelő költői előadasmódban beszélnek és mozognak, a tündérek a zenei aláfestéssel rokon, emeltebb játéktílust követik, stilizált mozgással és beszéddel, a kézművesek pedig kötetlen szövegüknek megfelelő természetűbb mozgással és beszéddel a tanulatlan ember darabosságát, amelyből azonban nem hiányzik a jószándék — fejezik ki. Bennük voltaképpen a műkedvelők őseit kell látnunk, akik anélkül, hogy művészetet produkálnának, építői a művészetnek és így méltán mondja róluk Theseus: »Sokat mond ám, látszatra keveset a szóltan együgyűség, szeretet«.

A próba tovább folyik, az interjú félbeszakad. Ugy gondoljuk, mindenkinek kíváncsian várja a folytatását a ma esti előadás, amikor a szegedi szezon egy új klasszikus produkcióval és minden valószínűség szerint egy új klasszikus sikerrel lesz gazdagabb. (sz.)

—oOo—

— Max Reinhardt halála. Newyorkból jelenti az MTL, hogy Max Reinhardt színgazgató vasárnap meghalt, Reinhardt a Bécs melletti Badenben született 1873-ban. Színi pályáját Bécsben kezdte, de 21 éves korában már a berlini Deutsches Theaternek igazgatója volt, ahonnan elindult világhírű pályája. A két világháború közötti évtizedekben Európa elismert leghíresebb színházrendezője, aki színészeinek össztájkával és a mélységből világító színpadokkal a színpad megújítójának sorába lépett. A Jedermann rendezésével világsikert aratott és éveken keresztül ő volt a salzburgi ünnepi játékok főrendezője is. A bécsi Josefstaedter Theater nagy hírű karaegyüttese szintén az ő irányításával vált a tengerentúl is híressé. Reinhardt társulatával bejárta jóformán az egész világot s Amerikában is nagy megbecsülést vívott ki magának. Most, hogy hetvenéves korában elhunyt, az egyetemes színpadkultúra egyik legnagyobb szakértőjét veszítette el.

—oOo—

A színházi iroda közleménye

Ma este: Szentivánéji álom. A I. és II. bemutatóbérlet ma este bérleti előadásban kapják Shakespeare Szentivánéji álom című vígjátékát, amely a világ drámairodalmának egyik legtekélyesebb alkotása. A nagy gonddal előkészített felújításon a darab főszerepeit Fesztoráczy Kató, Isaszeghy Kornélia, Vajay Erzs, Dénes Anni, Erdész Irén, továbbá Bakos Sándor, Ladányi, Varga D., Szegedi Szabó, Papp István játsszák. A zenekart Fricsay vezényli.

Csütörtökön A- és B-bérletben pénteken tisztviselői bérletben kerül színpadra a Szentivánéji álom.

Szombaton bérletszünetben ugyan csak a Szentivánéji álom van műsoron.

Ifjúsági előadásként kerül színpadra szombaton délután Az ember tragédiája.

HETI MŰSOR:

Szerda: Szentivánéji álom. I. és II. bemutató 6. és 5.

Csütörtök: Szentivánéji álom, A. és B. 5.

Péntek: Szentivánéji álom. Tisztviselői bérlet 5.

Szombat délután: Az ember tragédiája. (Ifjúsági előadás.)

Szombat este: Szentivánéji álom.

A Kőbányai Polgári Szertőző és Szent István Tápszerművek Rt. igazgatósága és tisztikara mély megilletődéssel jelenti, hogy szegedi főraktárának üzletvezető-igazgatója,

Vercsek Gyula ur

1943 november 2-án rövid szívenedés után váratlanul elhunyt.

A vállalat érdekében kifejtett érdemes munkássága és kiváló emberi tulajdonságai kegyeletes és maradandó emléket biztosítanak számára. Temetése november 4-én délután 3 órakor lesz a római katolikus egyház szertartása szerint a belvárosi temető halottas bázából.